

TIDEVARVET

Nr 38. 18 sept.

Tidevarvet N: r 38

Veckans ledare, *Fakta*, behandlar pressens kommentarer till fröken Hesselgrens val och den kritiska situationen vid de stundande valringsvalen i Villfåttingen och kretsens.

I artikeln *Ädelmodets magi* behandlar *Elin Wägner* kväckarnas insats och arbete i anslutning till Ruth Frys bok *Ett kväckaräventyr*, Quaker Adventure.

I detta nummer påbörja vi införandet av ett synnerligen intressant föredrag, som lektor *Abel Bergsten* för en tid sedan hållit vid seminarie-läromötet i Karlstad.

Frisknågade Kvinnor i Stockholm hade måndagen den 13:de september ordnad en mycket angenäm fest *Med anledning av ett val* — Kerstin Hesselgrens naturligtvis.

Ett sällskapligt barn är en liten humorisk, som visar skillnaden mellan våra barn och andra tiders barn.

På ett *Kortbrev från Norge* märker man, att problemen äro likartade överallt.

Olga Eim Dahl
Modemagasin
Kungsgatan 53, Tel. 208 52
STOCKHOLM

Glara Ekströms Optiska Affär
3 Jakobstorg Stockholm
KINARE
Pince-ROZET
Rekommendera sitt välortrade lager.

Det av N. F. K. Sverige utarbetade
LIVSTYCKET
för barn och vuxna
samt Promenadskor och Klänor av tre- och smalar typ utarbetade av Sv. Kv. Centr. Förh. för Fys. Kultur, fitness och kan beställas i
Anna Ahlströms Sybehörsaffär,
Gålgatan 95 - Stockholm
Telefon S. 311 84.

Sänd minneshyllning genom
Blomsterfonden
T. Blomsterfonden,
Ad.: **Arsenalsgatan 6, n. b.**
STOCKHOLM

Kom ihåg
Barnets Lycopopening
erhålls genom *Förlossningshögskolan* och *Barnvårdsskolan* samt
DE BLINDAS FÖRENING
Majorsgatan 12, STOCKHOLM.

Husmoderns arbete

Ädelmodets magi

av Elin Wägner

För någon tid sedan fick den, som skriver detta, en förfädd fråga från en av Tidevarvets läsare, om "namnet på några böcker om det nya hjältemodet". Jag hade då ej ännu läst *Ett kväckaräventyr*, a Quaker Adventure, av Ruth Fry, men sedan jag gjort det, kan jag anbefalla den boken till dem, som söka exempel på det nya hjältemodet och längta efter ett nytt hjältemod att ersätta det gamla, som blivit fläckat.

Ruth Fry, en ättling av den gamla kväckarsläkten Fry, vars mest berömda medlem är fängelsereformatorn Elizabeth Fry, var åren 1914-1923 generalsekreterare i Vännernas kommitté, som sålde till krigets offer, en kommitté, som sände ut över tusen hjälparbetare till no av de kriget berörda länderna för att lindra nöd och rädda liv i krigets blodiga spår och hjälpa till med återuppbyggnad av mänskligt samhälls- och ödeläggelsen gått fram. Självt företog hon upprepade inspektioner till kväckarkommisionerna i alla dessa länder, till Frankrike, Serbien, Ryssland, Polen, Österrike, Ungern och Tyskland och fick alltså en överblick på det mänskliga elände, som kriget skapat, som endast få torde bestå. Dessutom stöder hon sig på rapporter och brev från kväckare ute i arbetet, brev som ge livliga och målade skildringar av fantastiska, djupt tragiska och gripande situationer ur de nio årens historia.

I föreläset till sin bok klargör Ruth Fry den åskådning, den tro, ur vilka arbetet sprungit fram. Hon säger bl. a.: "Det ställnings-tagande mot krig i alla former, för vilket kväckarna äro kända, är inte bara negativt. Det stannar fram för tro på den gudomliga kraften hos alla människor, det "Inre Jusest", som finnes hos var och en, hur förmörkat och bortsynt det än må vara. Därav följer, att det är vår plikt att vandra bland våra blar och tända det bästa inom dem vid vår egen själ. Bland kärleken är en kraft, som bränner bort det onda hos andra. Hat och våld endast nära det onda flam-

ma. Ädelmodets magi användes allt för sällan i livet, vilket är till oändlig skada för alla parter. — Om vi äro irriga, måste vi erkänna, att mellan vårt bästa och sänsta jag liggja många nyanser, och vi förändras ofta efter yttre omständigheter och efter vad vår omgivning väntar av oss. Vänlighet och kärlek tända detta samma hos andra, och det är därför en förtjädd ära att använda dem i all umgängelse med våra medmänniskor.

Om detta är sant i fråga om personliga förhållanden, är det lika sant i fråga om samhällliga och internationella förhållanden. Eftersom det här är fråga om förhållanden i så mycket större skala, äro det mera omfattiga och viktigta och fördrta, att vi höja oss inte bara till en medelgod standard utan till den allra högsta. Vi tro, att i stället för att frukta vandra och söka trygghet i materiella ting, borde nationerna helt förlita sig på den positiva kraft, som bor i viljelgodhet. Skulle inte vänskap och förhållsfullt ädelmod göra underverk liksom de göra det bland enskilda människor?"

Om detta var den övertygelse, ur vilken arbetet växte upp, så har den endast vunnit i klarhet och styrka genom de nio årens erfarenheter. De som upplevat dessa år, vittna om den stora lycka arbetet givit, trots allt det grymma lidande de därigenom lärt känna.

"Vi ha funnit vännar överallt i ett underbart kamratskap, vi ha försökt att sammansmälta våra handlingar med vår innersta övertygelse, vi tro att vi ha blivit ledda av Gud på det mest underbara sätt och att våra försök att närma oss det högsta, öppnadeliga målet ha blivit välsignade. Därför ha vi haft lo och känt en djup glädje", säger Ruth Fry.

I Boken rullar upp hela kriget igen i öster, väster och söder, man förtvannas tillbaka till den tid, då hela Europa flämtade och förblödde, de otaliga tårarna är. Man ser kriget från den plats till bakom eldlinjen, som kväckarna höllo. De kunde ju

icke nå överallt med sin hjälp, icke stycka ut den i små, små smulor till millionerna av lidande, men de hade modet att gå ut i detta hav av elände och offra sitt eget liv på den till synes hopplösa uppgiften att trösta och hjälpa de enskilda människor, vilka de nådde, delande i motsats till så många andra hjälpkommisioner befolkningens liv med dess faror och umbanden.

År 1918 hade de arbetat en tid på återuppbyggnad av de förstörda områdena vid Somme, där hus byggts, slagfält uppodlats och utsäde, åkerbruksredskap och boskap skaffats åt befolkningen. Då satte en ny tysk offensiv in, och befolkningen måste fly för andra gången framför en inflyttande armé, som sände sina flygare framför sig.

Kväckarna följde med, och en ung amerikan bland dem skildrar, hur de delade felokts exodus, hjälpte till att laga en trasig källa åt några flyktingar, tröstade en gammal dam, som gått över sin ko, när den inte orkade gå längre och så vidare. "Och så vandra vidare", heter det, "sån hade nya tillfällen att tjäna."

Detta är på sätt och vis så utmärkande för kväckarnas sätt att arbeta, vilket inte utesluter, att det har varit plan och organisation i den stora kommitténs arbete. Men de skulle aldrig kunna bli slentrianmässiga allmousetalare med ambition att hinna med så många människor, skor eller matpaket som möjligt, ty varje individ vid de mötte i sitt arbete var en bellig Guds boning, en ljusastake för det Inre Jusest, som de sökte hos var och en. Dessutom togs alltid hänsyn till den enskilde arbetarens *concern*, hans uppfattning av sin uppgift. Kväckarna ha ingen annan disciplin än självdisciplin.

Denna individualism gick märkvärdigt bra samman med ett kommunistiskt levnadssätt. Alla arbetare voro oxävionade men fingo de nödvändiga försörjningshjälp i naturen dag för dag. Varje grupp hade på så sätt gemensam ekonomi. Det märktes

(Forts. å sid. 4)

Våra flickors uppfostran

Föredrag vid seminarielärarmötet i Karlstad av Abel Bergsten

I våra dagars pedagogiska strävanden möter man en del motsättningar, som väl torde ha sin närmaste förklaring i den tänkligen skarpa brytning mellan gammalt och nytt som reformarbetet medför. En sådan motsättning ligger däri att samtidigt med att det ropas på en långt gående individualisering i skolarbetet omdömas ännu den arbetsform som behömlar alla lärjungar lika med mycket varma händer. Det förefaller nästan som skulle man i strävandet att individualisera alldes glömma bort den oerbjöd stora skillnaden i psykisk utrustning hos gossar och flickor. Detta gäller naturligtvis framför allt samskolarna, men då största delen av våra skolor utgöres av samskolor får förhållandet en motsvarande stor betydelse för vårt lands hela undervisningsväsende. De få antydningar om en sådan skillnad, som förekomma i metodiska läroböcker inskränka sig

— så vitt jag kunnat finna — till anmärkningar sådana som den, att flickornas iakttagelseförmåga är mindre skarpt utvecklad än gossarnas och annat i samma stiel. Eftur det egentligen ligger utanför ämnet, kan jag icke näka mig nöjet att anföra ett uttalande, som professor Jaederholm faller i sin doktorsavhandling. Efter att ha uppställt åtskilliga tabeller över resultaten av intelligensmätningar hos skolbarn i olika svenska städer säger han ungefär följande: "Som synes visa siffrorna någon överlägsenhet på flickornas sida, vilket måste bero på en tillfällighet."

Det är emellertid inte något krav på en större uppmärksamhet för individualiseringssträvandena jag ämnar göra mig till tolk för. Tvärt om! Det är några enkla regler för den uppväxande ungdomens behandling, vilka vi alla anse som självklart riktiga, när det gäller gossarna, som jag

vill yrka på att de uppmärksammas och tillämpas även vid våra flickors uppfostran.

Den första regeln är denna: Nedslå inte lärjungens mod genom att inge honom den föreställningen, att uppfostrarna äro honom för svåra, utan sök istället att uppmuntra honom så mycket som möjligt.

Jag tilläter mig att anföra några exempel på hur vi handla i detta avseende när det gäller våra flickor: I berättelsen "Valbers äventyr" låter Topelius Valters mamma vid ett tillfälle säga till honom, att "en flicka kan mången gång vara lika bra som en gosse". Så gott som vart enda barn i våra skolor får läsa den berättelsen redan i folkskolans tredje klass. Vart enda barn läser den gör också omedelbart den slutatsen om flickorna, att i regel äro de sämre. I de flesta hem, där bröder och systor, (Forts. å sid. 4)

Nr 38. 4 ärg. 1926

Kortbrev från Norge

Norska patrioter ha rest ett minnesmärke över den norske soldat, som anses ha varit Karl XII:s baneman. En dansk tidning har kallat detta småstök, och en historiker har opponerat, emär det icke kan anses tillfyllt styrkt, att soldaten i fråga lossat det dödande skottet. Enda beviset härfor skulle nämligen vara, att det var det enda norska skott, som lossades den natt, Karl XII stupade.

Alltså, antingen har den norske soldaten bragt den svenske krigsherrn om livet och bör väl så i all fosterlandskärllek namn vara förtjänt av ärenmet, och de norska barnen tvingas att plugga in ännu ett hjältemann, eller också måste vi svenskar i fortsättningen behöva dras med den nationella skammen, att en svensk kula ändat hjältekongens liv!

Det är något underligt med nationalismen!

Det norska studentersamfundet har i dagarna öppnat ett arbetsförmedlingskontor med uppgift att förmäda arbete till studenterna under studierna. En nyligen arbetad universitetstatistik visar, att f. n. var sjätte student i Oslo vid sidan av studenterna försörjer sig genom avlönat arbete, kropparbete, kommersärbe etc.

Det kräver energi, men på så sätt kommer kanske det naturliga urvalet till sin rätt.

Sjung om studentens lyckliga da'!

Den kvinnliga norske professorn, Kristine Bonnevie, har sin egen lilla specialitet, studiet av fingerstryket — denna förbrytarskrifts västra yrkesrisk! Fingerströmet är som bekant det samma som identifierar oss med den vuxne; det som identifierar lika trifriktsfria smeden och grovarbetare som grevinnan, vara nyjoka hand aldrig beundrats av något arbete.

Men inte nog härmed, — och det är på detta område, som professor Bonnevie satt i sin forskning — äro här konstaterats, att fingerströmet äro i viss mån likartade inom samma släkter och att ärligheten spelar stor roll vid fingerströrets utformning.

Professor Bonnevie påstår visserligen, att på det stadium hennes undersökningar ännu befinna sig, det är för tidigt yttra sig om, huruvida dessa komma att hinna resultat av betydelse för den ej minst här i Norge så brännande frågan om faderskapskapliga barnen, men — vem vet, kanske fingerstryket en vacker dag kommer att ersätta frökan barnavårdsmyndighet "Åtgärder för fastställande av barnets bled". Och då sluppe vi både Riksfadern och Riskfadern!

Singer
Mikad

består till icke ringa del i utväljandet av de bästa inköpskällorna. För livmedel är valet lätt. I våra 129 butiker gäller principen: högsta kvalitet till lägsta pris.

Konsumtionsföreningen Stockholm m. O.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.

Svulstplan 1, 2, r. Stockholm.

REDAKTÖR:

Elin Wägner.

Mottagning kl. 10-11.

Tidning Norr 46 42.

EXPEDITION:

Telefon Norr 282 43.

Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-3 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:

För 1-år kr. 5.50, halvår kr. 3.-

kvartal kr. 1.75 Lösnämner 15 frs.

ANNONSPRIS:

per millimeter

Texta eller skriftl. be-

glad plats..... 20 frs

I text..... 30 frs

Rylander & Olsson Boktryckeri

STOCKHOLM 1946.

Tidevarvets
Rådfrågningsbyrå
för förlidrar
Svulstplan 1
torsdagar 10.00-10.30 f. m.

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Malmströmgatan 3, Stockholm.

Telefon 244 88, Norr 244 19.

Familjerätt. Hyresrätten. Testa-

mentar. Boupprektioner. Förfråg-

ningar från landstörns besvaras om-

gående.

EVA ANDÉN Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges

Advokatsamfund.

Lilla Vattug. 14. Tel. 75 96. Norr 183 65.

STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvskav.

Brottsutredning och testamentar. för-

valtningsuppdrag.

Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Norrindagsgatan 6-10, Stockholm.

Tel. 147 90. N. 101 50.

Infört genom

Stockholms Läkareförning

Dr Harald Österberg

Inbördes sjukdomar.

Lung-, mag- och njursjukdomar.

Hantverkargatan 15-20, 2 tr., 1818.

(David Kungsholmströg.)

Mottag. vard. 3.30-5.00, lörd. 10.30-

11 samt enligt avtal 19 tr.

Kungsh. 29, 40.

Doktor Fähræus

Hjär- & Hudsjukdomar, Nervsjukdomar

Karlavagn 46, Stockholm.

Mottagning och överenskommit per tel.

27, 39, kl. 10, 12, 19, 20.

Tandl. Greta Johansson,

54 Eriksgatan 102, 3 tr. (Vasastaden).

Tel. 840 22.

Mottagning: 12-1, 6-7 eller efter

överenskommit.

Doktor Inez Laurel

Sjlyfvegatan 9 - Södm. Tel. 741 71.

Hemopatisk behandling

Tid för mottagning bestäms per

telefon, helst. 9.30-10 fm.

Engelbroks Sjuksköterskebyrå

ansöker sjuksköterskor och barnskö-

terskor. Valhallavägen 18, II, Stockholm.

Tel. 861 81. N. 247 13

Elektro-Medicin

Kungälvstr. 12. Tel. N. 244 43.

Förskräpade Fysiska och Elektriska

Behandlingar

Dietetisk - elektro - och fysisk

Behandling

Dietetisk - elektro - och fysisk

Behandling

Dietetisk - elektro - och fysisk

Behandling

Dietetisk - elektro - och fysisk

Behandling

Dietetisk - elektro - och fysisk

Behandling

FAKTA

Fröken Hesselgrens återval till Första kammaren har väckt stort och berättigat uppestånd. Att hon skulle återväljas, var visserligen så självklart, att det borde varit det enda möjliga, men är de politiska ingångarna mynna ut, var ju alltid obekräntligt.

Alla uttalanden i pressen — vare sig för eller emot — ha emellertid ytterligare bevisat, vilket starkt namn fröken Hesselgren har. Hon bör till dem, som man icke med tyndnad kan förbigå, och vars sakkunskap och duglighet äro så betydande, att de fruktas av motståndare. Därav äro högerutgångens slynga utläggningar mycket förklarliga. Men på det hela taget är det ett stort erkännande och en varm hyllning, som kommit fröken Hesselgren till del.

Bland de yttranden, som blivit följda, är det likväl ett misstag, som måste rättas. Det har allmänt framhållits att fröken Hesselgren ersatt hr v. Koch. Så tillvida är det riktigt att det är samma plats, men det sakförhållandet får inte bortfalla, att valet icke stod mellan fröken Hesselgren och hr v. Koch utan mellan fröken Hesselgren och en högerman. Socialdemokraterna hade bestämt nekat, att ge hr v. Koch sina överskotts-röster, och därmed var han ur spelet. Allt tal om att fröken Hesselgren slagit ut hr v. Koch är således felaktigt, hon har slagit ut en högerman. Och de frismådde i Örebro län, eller den frismådde ledningen, hade väl kommit i en underlig dager, om de lämnat plats åt fröken Hesselgren.

Men nu, när valet är avgjort, är den frismådde ledningen allmän. Alla ha medverkat till valet, alla ha sagt det avvägrande ordet, både från ledningens och landstörns sida. Det är godt och väl. Frismådde Kvinnors Riksförbund känner med tillfredsställelse sin framgång, och hoppas på fortsättning vid landstingsvalet särskilt i Västlättinge valkretsens för Sörmlands län, där situationen är kritisk.

Den politiska ställningen är där sådan, att fröken Elisabeth Tamms omval icke är säkrat. Ty fröken Tamms tillhör Frismådde Kvinnors Riksförbund, icke de folkfrismådde, icke heller det numera till liberalerna anslutna förut neutrala valkretsförbundet.

Den politiska ställningen är där sådan, att fröken Elisabeth Tamms omval icke är säkrat. Ty fröken Tamms tillhör Frismådde Kvinnors Riksförbund, icke de folkfrismådde, icke heller det numera till liberalerna anslutna förut neutrala valkretsförbundet.

Vita Korsens

Sjuk- o. Operationsavdeln.

Beunkebergströg 11 (f. d. Florög. 12).

Tel.: Förest. N. 12 96, Avd. 97 96.

Obs! Ej ändrade telefonnumera.

Se katalogen.

ÖstermalmsNya Förlösningshem

SKEPPAREGATAN 27, 4 tr. (hiss)

STOCKHOLM

Tel. Förelösningshem 7908. Förelösningshem 7902

Fritt val av läkare

Privatdektiv

Anton Brodén's Byrå

66 VASTERLANGGATAN 66

Bjäger alla till yrket härande uppdrag

Försläjes & oppteh. och i tekniska affärer

ASTRAS

Barnpuder

Antiseptiskt ströpulver mot

hudhöst och stränder hos

spödbarn. Helande och smärt-

stillande vid liggar, skavår

och dylikt.

Bark med ströök

Kroner 1:-

Försläjes & oppteh. och i tekniska affärer

Landslingsnollser

Den tredje nya frismådde kvinnan i årets landsting har nu inrapporterats till Tidevarvet. Det är ledaren vid Umeå seminarium, Anna Grönfeldt, som tagit ställe och stämna in om Västerbottens läns landsting. Lektor Grönfeldt stod som suppleant till statsrådet Gustav Rosén, och då denne av sitt ämbete var förhindrad att deltaga i årets landsting, inträdde lektor Grönfeldt som ordinarie ledamot. Det är första gången en kvinna deltagit i Västerbottens läns landsting.

Till de ständande landstingsmannatalen har fröken Annie Busck, Grebbestad, vilken såsom Tidevarvet förut meddelat, inträtt som ordinarie ledamot i Göteborgs och Bohus läns landsting, upptäpplis som första namn på en sällna inom Norrviskas valkrets. Detta namn hållas med så mycket större tillfredsställelse, som borgerlig samling, d. v. s. valkartell med böger och lördförbundare, avbjöts av kretsen.

Från Västlättinge valkrets meddelas, att fröken Elisabeth Tamms på välbesökta valmöten i Vadstora och Malmköping talat över ämnet Självstyrelse och rikshushållning.

Den nya kvinnliga landstingsmannen från Blekinge, fröken Ebba Holgersson, företaget är en tur in om samma valkrets. Hon talar över samma Partier och människor.

Vid det försök till samarbete, som först gjordes mellan de folkfrismådde och liberalerna fördrade de senare även att fröken Tamms plats skulle säkerställas. Förhandlingarna gingo om intet, men valsamverkan äger dock rum mellan de båda fraktionerna inom vissa kretsar, bland andra i Västlättinge, där, som förut meddelats, liberalerna enhälligt beslöt under avslutning av folkfrismådde och fristående frismådde att som första namn på sin officiella lista uppstå fröken Tamms, som föregående gånger valts för Oppunda härad, där nu i stället den förutvarande frismådde representanten för Västlättinge, riksdagsman Olsson i Ramsta, uppstått av de folkfrismådde. De liberala beslöt även att ännu en officiell lista skulle utställas med en inom valkretsen bosatt person, sågverkstugaren Nils Ericsson, Flenno, Mellösa, som första namn och fröken Tamms som andra.

Frismådde Kvinnor gå icke fram med egen lista men stödja självfallt den, där fröken Tamms namn står på första plats.

Lätom oss hoppas att valet kommer att ske på sakliga grunder och en dugande kvinnlig representant, som redan i åttio år på ett verksamt och förtjänstfullt sätt deltagit i länets stora hushållning, bevaras för ett fortsatt arbete i detta organ för vår gamla självstyrelse.

Lätom oss hoppas att valet kommer att ske på sakliga grunder och en dugande kvinnlig representant, som redan i åttio år på ett verksamt och förtjänstfullt sätt deltagit i länets stora hushållning, bevaras för ett fortsatt arbete i detta organ för vår gamla självstyrelse.

Deutsche Frauenschule

Nionde läskret. —

Tyska kursen för damer.

Förmyndig- och aftonkurs.

Tyska språket, Litteratur, Konsthistoria, Musikhistoria.

Amalie Bröckner.

Grevgatan 33 n. b. — STOCKHOLM

Tel. O. 73 53

Morgon, Sönd. Afton- o. Förtidning

Kungsgatan 64, 1 tr. Norr 87 47.

Fru AGNES SVENSSON

Ex. Själögn.

Sjuka och svaga

Måttas till den av tvänne läkare

meddelade "WOLFFHUTS-METODEN"

som behövs för att utlösa i hemmet

Begränsad kostnad för utövande

WOLFFHUTS-CENTRALEN, Kungsg. 28,

Stockholm. Tel. 112 17 N. 307 31.

Med anledning av ett val

Redan från början låg det glädje och feststämning i luften, då Stockholmsförbundet av Frismådde Kvinnors mödalen den 12 september sammanträdde i restaurang Paron högt upp i Södra Kungstornet till ett festligt samkväm med anledning av att Riksförbundets ordförande, fröken Kerstin Hesselgren, omvalts till ledamot av riksdagens första kammare. Man såg där professorerna Am-Margret Holmgren, doktor Karolina Widenström och fru Woods-Beckman, Stockholmsförbundets första hedersledamot doktor Gullt Perrini, samt fru Rodhe, doktor Svedberg, fröken Anna Andersson och flera andra styrelseledamöter, doktor Anna Sundqvist, rektor Honorine Hermelin för att endast nämna några bland de övriga närvarande av föreningens medlemmar. Bland särskilt inbjudna närkrets statsrådsfru Amkvist och Hellström, fru Else Kleen, doktor Gerda Kjellberg, ledamöterna av riksdagens andra kammare fruarna Veasman och Östlund, medlemmar av yrkesinspektionen n. fl. Blad och blomster i höstens alla granna färger glädde på dagen omkring vilka den festlika skåpan, unga och gamla, så anslutningens bankade sig, och när alla voro församlade stämde Tobaksnollepolets kl. förstärkt av medlemmar av Fogelstadsförbundet, under fröken Blaj Söndens ledning upp overtygen till festen med unga, klara flickröster.

Stockholmsförbundets ordförande, doktor Ada Nilsson, hälsade alla välkomna och tolsade i ett innehållsrikt införande betydelsen av den festliga samvaron, varvid hon bland annat yttrade.

Det var till synes ett trettioårigt män och en kvinna, som utförde den enkla valhandlingen, och ingen pejar deras själars innersta inför denna. Men säkerligen gingo de ej till valet opåverkade av tusen kvinnors tankar och känslor inför vad detta val betydde.

Jag vågar därför säga, att det är tusen och åter tusen kvinnor, som välkomna detta val. Det är vi arbetande kvinnor, frismådde kvinnor, socialdemokratiska kvinnor och icke partianslutna kvinnor, som så välkomna och det är vi, som i dag hylla Dig!

Vi hylla Dig först och främst därför att Du är den Du är, och det är detta, som naturligtvis i främsta rummet är grunden till Ditt val. Men vi hylla Dig även som symbol för vår samhällliga strävan. De tusende kvinnornas händer ha lyft Dig in i Sveriges Riksdag, därför att vi gilla den självständiga väg Du går, och vi följa Dig alltiämt med förtroende, då Du går att lösa för oss kvinnor viktiga samhällsfrågor. Vi lyfta Dig upp på skölden till det tecken, att vi arbetande kvinnor — man må nämna oss handens eller hjärtans, vi arbeta dock med båda organen — icke vilja strid med varandra. Vi undvika dock icke striden, ty vi vet, att så väst som liv är förmer än död måste vi vilja strid, ty liv är strid och vi veta, att strid som är stort och heligt måste köpas med oändlighet av blod och svett och tårar.

Men denna strid — vårt arbete svett och möda — vilja vi föra icke mot varandra utan med varandra i kampen för ett bättre, rättfärdigare samhälle.

Ingen, Kerstin, är som Du lämpad att samla kvinnornas skaror till denna gemensamma kamp!

Sedan var fröken Hesselgren själv till orda. Hon kastade först en blick tillbaka på de fem år, hon varit ledamot av första kammaren. Det har varit ett osäkert och trevande arbete och många påtagliga bevis för, vad som utträttat har jag inte att peka på, förklarade fröken Hesselgren blygsamt. Men en sak vet jag mig dock hava utträttat och let är att hava

vänjt mina manliga kamrater vid att ha en kvinna i kammaren. De ha tillfrågat mig om blivt så värd, har en av dem förklarar i en debatt, att de inte längre böra på, vad jag säger. Nästa period börde logiskt gå i den riktningen, att de åter böra lysna till vad kvinnorna ha så säga, inte därför att kvinnornas utgör ett uppmärksammat avbrott i förhandlingarna utan därför att de fått lära sig, att kvinnorna vilja något och veta vad de vilja.

Om jag vore 30 år yngre, fortsatte fröken Hesselgren, så skulle jag kanske nu stå upp inför er och geiva Bragelöfen om att utträtta stora ting för er, men jag är en gammal erfaren kvinna, som vet att det är stort skuld mellan att säga och göra. Men jag gläder mig till min nya arbetsperiod, ty jag känner mig som symbolen för en stor kvinnovilja, som måttat genomföra, det den strävat efter.

Inom den riksdagsperiod, som jag nu går att börja, kommer många frågor, vilka i alla högst goda beröra kvinnorna, på riksdagens bord. Vi ha moderskapförskoleingen — en i högsta grad invecklad och svårörlig fråga — va de övriga sociala förskolefrågorna, den ändrade arbetsrättslagstiftningen, lösdvårens ensidighet och många, många fler. Och det kommer att fortfarande en i ständig strid om behörighetskraven för de utträttande, ty hitintills har det icke deligen hakt upp sig på denna punkt. Den nya fråga hänger i sin tur intill samman med andra viktiga problem, familjeproblem och befolkningens problem.

Jag tror, fortsatte fröken Hesselgren, att kvinnorna trots allt nu måste och mer börja förstå, att de måste sätta sig in i alla dessa frågor och bilda sig en mening därom. Och då skall man till slut komma till det som nu kallas kvinnofrågor, det är samhällsfrågor, som måste lösas, om vårt gamla samhälle skall kunna leva vidare.

Dessa frågor vilja vi lösa i radikalismens tecken, och vad är radikalism annat än en förmåga att se längre in i framtiden än vad många kunna och vilja göra? Radikalismen ligger för kvinnorna, ty det är ju kvinnorna som i första hand böra strida och våga, hoppas och tror för offriga slikt. Om så är fallet, tror jag att vi kunna samarbeta inom våra gränser. Det finns kvinnor över hela landet, som icke slutit sig till något parti, som icke kunnat sig hemma varken på den ene eller det andra hållet, men kunna vi tända gästnar-hö dem till att förstå och fatta sin egen insats och betydelse och kunna vi hålla upp vår egen entusiasm, då tror jag, att vi skola få dem med oss och då vet jag, slutade fröken Hesselgren, att när mina nya ättä är åttio gränja, skola vi ha många fler kvinnor i riksdagen än nu.

Efter fröken Hesselgrens anförande vidtog teusip, och tiden förlöft sedan snabbt under omväxlande sång och musik. Både gamla låtar och vetmodiga folkvisor klingade genom salen i dessammellan underhåll frökenerna Maj Söndén och Carin Hermelin gästerna med utlösning och folkmusik.

Fru Ester Ekegren framförde personligen lykösökan från Sörmlands länsförbund, och under vilkingslopp anlände flera lykösökningstelegram till aftonens hedersgäst från såväl olika länsförbund som privatpersoner. De socialdemokratiska kvinnornas uttalande genom fru Signe Veasman utgjäll över att fröken Hesselgren återbördats till riksdagen och voro övertygade om att det goda samarbete, som skädes rätt mellan henne och dem fortfarande skulle bestå.

Men till slut slog uppbrötts timme även för denna angenäma fest.

R.

16 SEPTEMBER 1926.

Modellhattar

samt nyheter för säsongen nu inkomna

och emoter jag tacksamt

Eder värda besök.

Berna Björkman

Mode Salen Nubrogat. 11 a

Natten till Söndag

Av ELIN WÄGNER

XXIV.

Baravagnen

För min del hade jag varit säker på att vi skulle få vinna i lotteriet på Saltens ringning. Men när han ringde försvände han mig inte genom att be att få tala med mig. Det hade ju varit rätt obövägt att ringa och be att få tala med min gäst utan att låta om mig, så laddad som situationen var. Och han är liksom fredlig nötköpskap endast obövägt till självförsvär.

På vägen ut till telefonen hann jag bara tänka detta: nu är han inte rädd för mig längre.

Han stannade litet på första orden, när han önskade mig välkommen tillbaka till Brokölping. Han trodde uppberligen att jag efter detta var att räkna med som en del av hans Brokölping, och jag brödde mig inte om att säga mot honom på den punkten, att jag ejjes kunnat tala. Det var spänningen, att se hur han ut från det förutsättningen skulle ordna upp sitt förhållande till mig. Han gjorde det på det gentlemannaktiga vis, att han föreslog mig att följa med Musselmanns och titta på sanatorietyngden. Så finge vi ett tillfälle att tala vid om aktierna jag skulle få för mina utlägg.

— Jo, det vill jag inte! Jag pågäddes, jag skämades, jag sjönk genom jorden. Men jag sade: ja, aktierna, dem lärna kan jag göra upp om, det är rättmätigaste att säga om. — Ja, han vill helst ha reda papper av mig, han, och det har jag inga, sade Salten, men det får vi tala om muntligt. Du följer med då? För jag skicka och hämta er alla tre med detsamma i den nya sanatoriet.

— Jag skall tala med Musselmanns, sade jag, dröj ett ögonblick.

Varpå jag uppbarade mig till i förmanet, där Artur och Karola suto med ögonen mot dörren. Jag förklarade hastigt vad han ville, och Karola sade: gå ut och säg ja för oss alla tre, Artur, sätt dig Anna, vet Tilda var jag konjaker är?

— Jag följer inte med, sade jag. — Jo, sade Karola. Han vill bli vän med dig, ungad under nya förutsättningar. Jag var färdig att säga nej av nervositet, när han dröjde att säga så länge. Jag visste det nämligen. Tag nu sken i vackra hand, flicka. Förstår du inte, vad detta innebär av övervinnet för honom också? Men bli bara inte förläskad i honom igen.

Jag svarade inte. Karola hade rätt, förstås. Detta borde jag klara, detta måste jag klara. Så gjorde jag mig tilltalande i ordning. Bilen kom, tilläggs svepte fallen om oss och kunde inte hålla sig; hun många skugor duka för i frågan om.

— Det ska jag ringa om, sade jag. — Frun glömmar inte det då?

— Nej, visst inte, sade jag restigt, men så glömdes jag det ändå.

När vi nålades grunden till mitt eget hus, körde vi om en liten barvagn. Den ökända skoterkan svängde i den genom grunden utan att stanna och se sig om efter oss. Jag uppfångade bara en glimt av en kind under sofflätten, men det var ändå en sådan sensation, att när sen Salten kom ut och mötte, glömdes jag hur underligt det var att skicka hand med honom efter alla betydanden att försvinna för evigt. Så gick vi in att besöka sanatoriet vi tänkt oss att bygga tillsammans. Salten var oerhört ivrig och angelagen om vårt ömdöme, särskilt Arturs.

— Jag har i stord sett föjt samma plan, som vi gjorde ut i somras, sade han till mig. Hur tycker du fassden tar sig ut?

— Var inte artig nu, sade jag, det var ju ingenting. Aldrig hade jag tänkt mig att fassden kunde te sig så stiltig.

— Var inte artig nu, någon, sade han. Anmärk gärna på sådant, som kan ändras.

Vi började med badavdelningen, som vi alla måste böja oss för i beundran för de utökta detaljerna, men Karola frågade om det här inte blivit oerhört dyrt.

— Jo, sade han och skugga av ögon över hans ansikte, nej, icke fög över, ty jag tyckte att den blev

där. Han väjdde till Artur, rörande angeligen att bli uppmärksam, nog skulle väl dessa pengar föränta sig ändå? Då Artur inte sade så mycket, vände han sig till mig. Det skedd ut utan minsta förligenhet. Om jag hade barvagnen att tänka på, så hade han sätt, under den här vandring genom husets inredning så ingenting av det förlutna. Artur tog mycket noga del av allt, kom även med ett par ändringsförslag.

Det var så omständligt det hela, att jag var riktigt trött, när vi nådde det blivande mottagningsrummet. Där fanns tyvärr inte några stolar än. Det var annars utomordentligt vackert. Han hade låtit göra en utbyggnad och vattnet glimmande i värdens pedanförlämnad inom en ram av bokar och ekar.

Salten beskrev hur han tänkt sig att möblera här, och sedan bad han Artur rent ut säga vad han trodde om hela företaget framåt.

Artur sått i fönsterkarmen och såg betänksamt ut.

— Här är utmärkt, sade han, men det är ett steg fel med det hela.

— Vad då?

— Salten stod stödd mot en torn vägg mitt emot fönstret, och solen sken rakt in på hans vita hår och hans vackra ansikte. Det vill säga, just nu var det inte vackert. Det var med honom som med kvinnor, han förlorar oerhört på att se trött och oroad ut.

— Det är det felet, att de står för själva företaget och har ansvar och öron för ekonomin. — Det kanske du kan, men du ska inte göra det ändå. Jag smickrar dig inte, men du betyder mera för folks hälsa och företags framgång än vattnet och de fina anordningarna. Du ska stå här upp och gå omkring bland människorna och påverka dem att bli bra och att ålaka dig. Du måste ha tillfälle att koncentrera dig på människorna. Här måste skaffas en verkställande direktör, som begriper att han ska vara mera rädd om dig än om att förgifta själva hälsökällan.

När Artur sade det, tror jag just att han tänkte på, att det var just vad jag skulle ha blivit, men jag åtminstone mindes. Förresten hade han så rätt. Fick Salten till och råd och rått att ha medlidande med sina sjuka, så klarade sig ekonomin sedan. Denna underbara gåva har han nämligen fått, att han kan det. I hela mitt liv har jag aldrig sett något så underligt, som när denne man, som grånat bland sjuka, plögligt gripes av medicinska inför ett lidande. Ja, gripes är ordet, jag vill åtminstone tro det. Hela hans ansikte uttrycker det skönaste, ömaste medkännande, som upplånar allt annat. Hans ögon bli djupa och sorgna, och hela hans väsen uttrycker vördnad. Vad som är det viktigaste för sanatoriet är att detta bevaras.

Karola sade något om att det skulle vil gå att skaffa någon. Helst skulle han ha pengar också, sade Artur. Jag bad att få se på köksavdelningen.

När vi kommo dit, funno vi, att den nyss anlända kökschefen höll på att laga middag. Karola och jag växlade en hastig blick. Om det var så, att Salten ordnat middag åt oss alla här, då hade han verkligen förtjänat att få vara värd, källhuvudet och lammet över till andra stranden med sin båt. Av alla möjliga middagskombinationer var detta den bästa.

Det var minnsamt svårt nog ändå, tyckte jag. Kökschefen hade ansträngt sig att göra anordningarna så intima och stämningfulla som möjligt, vilket de ju ej fort vara. En

Ett sällskapligt barn

Sara är trots sitt gammalmodiga namn en mycket moderen yngling, fem år gammal. Hennes modermåttningar på vara ärdig så fullvuxna eller gamla eller se aldrig så underliga ut, hon är inte det minsta rädd för dem i alla fall. Lika omedvetna och oömsänt som en katting kommer hon in i ett rum, där det finns fullt av fullvuxet främmande.

Prins! Vilket fasan ord från en egen barndom! Med vilken förvisvån börde man inte budskapet sig från dem, som makten hade. "Kom, skall jag bosta läret på dig! Gå in och tvätta dig på händerna och gå sen och mig vackert för de främmande tanterna."

Hur innerligt man hade att tvätta sig och händerna och få sitt hår borstat! Och med vilken avsky sig man inte sin enda fina klänning (brusad och riktigt) tagas fram ur garderoben. Dröjande och med tunga steg släpade man sig sedan fram till förmåskörren och lysande ängligt efter en liten puss i allt prutt därinne.

Sen denna hemiska känsla, när man skulle öppna dörren, detta gröna matthav innan man nått nämna vid mammas stol och en massa främmande ögon, som stirrade rätt på en.

Så goda! nu och mig vackert för tanterna!

Godsa, så man tygler med man stirrade slett på mattn, när man tog och lade sig nödörtygt väntade lilla lala, någon storr ringerydd hade, som sträcktes fram emot en.

Bländ kysste folk en, och det var hemskt. Och bländ frågade de: "Hur gammal är du, min lilla vän!" och det var ännu värre, för då måste man vara. Egen rätt så skapligt röt förvännen i fjärran och i stället fick man en liten tunn, piggy stämna. Och nästan jämt så sa de: "Nej, men titta, vad hon är lik sin

skärm avgränsade hörnet av en matsalsverdan, där bordet var dukat med blommor och ljus.

Nu sjönk barvagnen undan. Vi hade talat om, att de första vi skulle bjuda, det var då Musselmanns, och nu voro de här. Men i stället för att jag skulle varit värdinna och medarbetare — ja, så var det som det var, och han var så fört.

Jag försökte att inte låta om något. Det hängde ju mycket på att det gick för oss att vara tillsammans även i en mindre krets. Han hade bjudit till, jag måste också bjuda till. Det betydde att bjuda till att vara oblyg. Men man måste kunna det också.

Men gång på gång måste jag undra, om han tänkte på samma ställe i de rygliga skrifterna som jag. Ke var det ett ställe, än ett annat, som gick upp för mig, till exempel just då han skådade efter sade: ta litet mera. Jag kunde i alla fall inte äta.

O, vad jag blev glad, då jag minde, att jag glömt ringa återbud till Tilda. Jag bad genast om uträkt och reste mig för att göra det.

Jag trodde jag skulle få overt av Tilda, som hon var för upphetsad för att tänka på att ge mig det. Ett telegram låg därhemma till mig, fick hon bryta det.

— Nej, sade jag.

Efter denna underrättelse glömdes jag att uppföra mig alls under resten av middagen med den på följad att jag fick ett gott betyg av Karola för min otvungenhet. Jag skyndade inte alls på de andra, jag satt stilla med dem till de båda båtstimmarna vid kaffet utan att säga någonting. Det var skönt att vissheten uppsåts ännu något.

Först när vi lämnat av Artur och Salten vid den senares port och foro vidare hem, talade jag om för Karola att utslaget fallit.

Redan ut på trappan stod Tilda med telegrammet, och hon hade brutit det.

Kontrollant
Stadskemisten
I
GÖTEBORG
G. Karl Almström
FIL. D. F.

sjappa". Och det var det värsta av allt, för det var som om man hade dragit vinstarna var igen i nummer till sin stackars ämne, som man redan på den tiden dunkelt kände att fölet avsett mer till nytta än till fögodigandet.

Med vilken sällig känsla börde man inte ändligen namns säga: "Nu kan du springa in och leka!" Och man skulle både ha stillet ut i barnkammaren igen och blev rätt till klumpiga och bråkiga och allt annat en uppbyggelse jag.

Men Sara! Hennes jagna tillvaro störs redan av några kända katarakterer. Hon trivs utmärkt i fina kläder. Hon blir skäm framåt. Hon har inget alls emot att säga goddag. Hon är, kort sagt, ett mycket sällskapligt barn. Till och med att gå till tandläkaren tycker hon är mycket trevligt, och då tar hon på sig sin bästa hatt för hans skull.

"Var snäll och borsta mitt hår, mamma!" säger Sara till den gammalmodiga värdinnan som står i en snälligt mållags är sedan liknande henne i läder som aldrig någon i sällskapet. "Och ja tror nästan, att ja' borde tvätta mina klän." — Och det är mycket alltså, som inte mamma tror detsamma.

Suart står en borstad och knävtvättad Sara på så och river av alla krafter i garderoben, för hennes små njupa klänningar av mycket litet tyg mångt (okändare och osärligt).

"Ja' tror 'a' tar den gula... Nej, inte den blå... Nej. Min gula må flickna. A mina nya vita skor."

"Du har tappat en knapp i den gula, lädning."

"Jaja, ja, då får ja' väl ta den gröna då."

Mer omväsning i garderoben. Antligen trippar en grönkälad Sara in i förmåskörren. Hon gör en entré som vilken prinsdrottning som helst kunde avundas henne och konvalescerar artigt med alla, vars uppmärksamhet hon tilldrar sig. Om hon tycker om främmande, så brukar hon erbjuda sig att komma och hälsa på dem.

"Ska ja' komma å hälsa på ta stant i den da? Ja' tror, att ja' kommer i nästa vecka då."

Saras sällskapligt inskränker sig nämligen inte till förmiddagskåser eller eftermiddags. Hon stannar gärna hela da'n och flera dar också för den delen, det bekräntas på, hur länge hennes föräldrar varit sig kunnna vara utan henne.

Saras gräter aldrig på några stationer, för alla kontroller är garna vännier till henne. Och aldrig är hon hemslig i etn' eller lingtar åter till sin lantliga förmöden. Hon är en idealisk glädj ögentligen.

Eftersom Sara är fem år gammal, blir hennes religiösa uppföttan börja.

"Var bor Gud?" Frågar hon en dag.

"I himlen, lädning."

"Va' i himlen då?"

"Jo... däruppe ibland molnen."

"Nej, men då..."

Saras hänsa, rusad ögon stirra upp mot de vita molntapparna.

"Nej, men då", kom det igen. Sen efter en paus: "Ja' tror, ja' ska gå å hälsa på Gud en da i nästa vecka."

En ny paus. "De blir nog bäst på lörd' förmiddag."

Ett sällskapligt barn!

Mot ryckor
Crème Anti-Rides Lybrus
du Dr. Byl.
absolut tillförlitligt medel mot ryckor.
När och flytter ut ryckor kring ögon,
pinnar o. mungiporna. Massor av er-
kännande. Pris 4.50 + porto.
Till handskorten mot postförskott.
A. B. FRANSKA PÄRFYMERIAGASINET
Hamngatan 5, mitt emot Nord. Komp.

Lotten Karlssons
Trikafabrik
Starka hemstickade Herr-, Dam- o. Barnstrumpor på lager. Strumpor vridstikka, Stocktycke köper. Kom, kvatt ö. färgning smottages. Prima Filter till salu. Sjöflyttan 41. Stockholm. Tel. Norr 101 40.

Sveriges Husmodersläroverk skaffer föräldra Klänbyrå Görd, Läsning, mottagande barn i olika åldrar, och under skolledaren samt vuxna, som behövs rekreation och vila.
Avgifter: För barn under 1 år, 3 kr. per dag, kortare tid 75 kr. per månad. För barn över ett år, 4:50 per dag, kortare tid, 120 kr. per månad. För vuxna 5-11 kr. per dag. Rensköldsgårdskällan.

Werners Sjukhem
Linnégatan 7, 5 tr. Stockholm.
Mottager alla slag medicinska sjukdomar, fall, Dist och badhandläggning efter läkares ordinationer.
Måltidsinbörderingar med diet mottagas. Innehavare: Röda Korsettern
Tel. 722 60. Märta Pons.

Scheels Radium-träl gör skäl för namnet "framtidens träl"
Innehåller radioaktivt Radium. Främmande tillstånd. Pris 1-krona.
Lidådrar utmärkt även lärd uttallt i experimenter hos S. Sjöholm.
Apotekerna Fil. Dr. S. Sjöholm.

Sjukvårds- och Förbandsartiklar
Kirurgiska Gummiapparater, Bandager alla slag. Elektriska Högapparater, Induktionsapparater, Aderlekstrumpor, Beckband, Ryggbälte, Grossschneidertter och Girdlar, Bröstbälte, Lungskydd, Skötkäppar, Liggrytor, Dambindor, Barnavårdsartiklar alla slag m. m. Besök eller tillskriv oss. Illustrerade kataloger gratis.

Skånska Handskmagasinet
Västergatan 35 - Stockholm.
Telefon Norr 141 67.
Stort lager av HANDESKAR, VANTAR o. STRUMPOR Enkelt. 810g.
Åldsta Handskfabrik i Stockholm.
Innehavare: Fru Lotten Smilt.

Reumatism
behandlas och botas ofta på några dagar med egen, verkligt metod.
MASSEUR JOHN WALLIN
Regeringsgatan 111, 5. tr. hiss.
Tel. N. 9405
Trältras såvret kl 10-11 och 5-6.

BANDAGER
Reklamband, magsäcklar, gummitrumpor, ryggbälte, konstgjorda armar och ben, bandstolar m. m.
Besök vår världsförsta bandageravdelning, som står under kontroll av Dr. S. Hybinnet.
Kirurgiska Instrument
Fabrika A. B.
KIFA
Bergsgatan 31. Tel. N. 286

Ädelmodets magi

(Forts fr sid 1)

Även på denna skidning, hur kväckarna på sin och vis fanns sig bättre till rätta med folket i det kommunistiska Rysland, har mycket de än ta avstånd från världsmotstånderna, än med de strängt individualistiska franska bönderna, som icke kunde förläna att gemensamt arbeta på jordens återställande eller tänka sig att en by kunde ha en motorplog som allmän egendom.

Arbetet bestod i Frankrike huvudsakligen i sjukvård — ett förlösningsskänsligt med uppgiftsinställning till bakom själva ödlinjen uppträdande — hjälpa till flyktingar, omhändertagande av barn och gamla, undelning av mat och kläder samt hjälp åt befolkningen, som återvände för att återupbygga sin existens inom de förstörda områdena.

De franska myndigheterna anförordade dem bl. a. efter vapenstillståndet ett rätt stort, oerhörd lilla tillryggastrukt vid Verdon. Flera hundratal kväckare arbetade där på sina områden i behövligt släck och hjälpte de återvändande bönderna att komma igång igen. Där byggdes en liten by, som hette Cité des Amis, och efter korta grymma erfarenheter startades livet på nytt i kärleksfull tecken.

Historien om arbetet i Rysland, i Buzuluk, är historien om kampen mot hungersöden.

Köstan för upplagade kväckarna att föra en förberedande undersökning med anledning av ryktena om de oerhörda lidandena, som följde med de väldiga massornas flykt inför den tyska invasionen.

Några av dem reste ut och började arbeta i distriktet Buzuluk, där mängder av flyktingar samlats, både läkarkräver, kläder, mat och sjukskötning. I samma distrikt övertogs de också sin verksamhet under hundra åren 1921—1923 under hårda vintar och torra, brännande somrar samt i hungersödens och hungerjuldarnas fasor. Ruth Fry pipade särskilt, att de fingo utreda sina förord, trots att de icke skyddade dem med våld och trots att livsmedlen hade att passera genom många medhjälpares händer, som själva hungrede och hade hungerade lustar och barn.

I Polen gjordes arbetet huvudsakligen kampen mot flyktingflykt. Men kväckarna fingo även hjälpa en del av flyktingarna från Uet i d. ryska Polen, de samma, som de fört personligen kända i Buzuluk, med att installera sig igen i sina förstörda fädernesby.

Kväckarna voro de första, som begagnade kampen mot den utmattningen de lösten i Polen, medelt ämn Nationernas Förbunds kommitté höll på med förberedande kommittéarbetet.

Det krävdes mycken självuppföring och en särskild öyn på sin plikt och sitt liv för att ha mod att resa till en stackars hemösk, fattig och till liten polsk fabriksstad och väga lösa på sitt lusa av denna låga plats, mellan de måliga ännu stökiga arbetet i sina kommittéer. Flera satte också till livet eller hälsan på

(dena detalj i det hela, men den lilla staden blev ren och epidemien hölls i schack, och det började gå upp för befolkningen, att det är förläskligt att hålla sig snyg. Från ett besök i trakten år 1925 berättar Ruth Fry om stors tillfräschning av maträttarna "att väl wash their babies".

Såkerheten är det uter av deras lärdom som driver kvar. Den, som skriver detta, kan i varje fall från samarbetet med kväckarna i Centraleuropa under olika perioder åren 1920—1923 vittna om den stora betydelsen av de andliga gåvor de gävo vid sidan av de materiella.

Kväckarna voro de första, som upp tog mänskliga förbindelser med fienderna, och detta redan under den vintern efter vapenstillståndet, då blodens tumskrivar sattes på tyska folket för att hålla det i styr. I februari 1919 lyckades det kväckarna mot hela det allierade blockets politik att få in de första sändningarna Liebesgaben. De voro säkerligen de enda som kunde bryta den världliga och andliga blockaden, de enda från vilka de besegrade kunde utgård väl göras, emedan de icke varit van att på låra vapen mot dem eller förlama dem.

För dem öppnade sig det tillståndet Tysklands behörighet, som då helt enkelt var mist, elände, sjukdom, depression och bitterhet. Den stora samarbetskampanj Kväckerspeising, som födde alla tyska och österrikiska skolor, blev med choklad och ris under efterkrigstid, är väl bekant. De engelska kväckarna tog mest hand om barn under skoldagen, om studenternas, modellklassens fattiga och gamla.

Det var så många sändningar från neutrala länder, som kommit till hjälp i Tyskland och Österrike, men jag åt minsta ve, inga, som likt dem förmådde rema upp odelagda hjärteproviser från projektörer och taggtråd och få nya skördar att gro. För människor, som vant sig vid att vara nummer, att inte betyda, vilkas liv ledarna av statens ödsel hänsynslöst trampat med, var det en oerhörd förtroende att möta människor, för vilka de voro stora, värbara, oerstickiga värlar. Och för dem, som vant sig att tänka, utefter krigets linjer, som själva i harneskt mot hela världen, så fiender överallt och för vilka cynismen blivit ett skydd efter den djupa besvikelsen på Wilson och de 14 punkterna, var det en underbar upplevelse att möta människor, som förkroppsligade krigets anlets förtroende motsats i tankesätt, tro och handling.

När kväckarna en gång börjat sig in i ett av Vnamernas barabarn i Berlin under revolutionstiden, jagades de bort av en tysk väpnad med vapen, och en frivillig vaktare liten skyddsvärd erbjöd sig. Kväckarna beslöt att buset, de själva, barnen och föräldrarna icke skulle tillåta, de avvägnade alla sådana och värdade i pressen till allmänhet och tjuvar att lämna dem i fred, trots att de voro utan vapen. De fingo också vara i fred.

Några hogerstudenter av rehavetens typen varade med kväckarna för att försörjningen kunde spridas över hela landet, om han inte tog sig i akt. Och hade segreman politik följt kväckarna, så kunde nog det ha hänt, som hogerstudenterna betraktade som en olycka.

Deras mårliga historia i krigsårens bekräfta riktigheten av deras principer, inte bara för dem själva utan även för många av dem som kommit i beröring med dem, och som nu läsa denna bok! De ha följt hem och törst, sjukdom och död, men de ha icke blivit utsatta för våld. De ha förmått vinna förtroende och kärlek även hos olyckliga och förhånadade, och de ha ingivit varandra med att själva vandra den heroiska godhetens väg.

Någon bild av människorna själva ger Ruth Fry inte, hon håller dem hela tiden i bakgrunden, liksom sig själv och sitt eget arbete. Men den torfa framträdande följden är för den läsare, som icke kan följekunnas bokens skildring med egna personliga åsiknader på så många av dem. Ser man dem inte för sig ändå, dessa frimodiga, orädda människor med det oerfärdiga, oegennyttigt förtroendefulla sättet att närka alla de möta, med fögon, som aldrig tycktes förundlade eller orvade, människor, artikel.

Våra flickors uppöstran

(Forts fr sid 1)

Var växa upp till samman, är åtminstone bröder, redan från tidiga barnår inställda på den tankegången, att de sitta nu med en betydande överlägsenhet. I Topelius utvalda kända de genasi igen i bekräftelse på sin uppträttning. Jag har själv försökt att vid läsning av berättelsen fråga sig upp spörsmålet till diskussion, men förskräkt har straxan på en tydligare marknad djupt rotad övertygelse. Topelius utvalda står inte ensamt i barn- och ungdomslitteraturen. Och det kan visserligen förefalla tillämplig betydelsefullt, i all synnerhet som det säkerligen icke varit författarens mening att därmed säga något osäkrande om flickorna. Men faktiskt innebär det, att flickorna skulle vara mer eller mindre undermåliga jämfört med gossarna. Och ha vi någonstans riktigt tänkt efter, vad ett sådant onödigt kan betyda för en kändis skollära, när hon kanske får stå upp i klassen och läsa det själv och under tiden möta glimtar av häm och triumf ur gossarnas ögon. Det kan i vissa fall betyda, att hon känner sig blannmärkt för hela livet.

Det är inte så sällant, att skolfröken möter samma tankegång även från lärarens sida. Flickorna i en klass hade en gång anledning att beklaga sig över att en lärare betecknade dem samt och synerligen som "båna" och "fullgjärdade idioter". En annan lärare i en samskoleklass ansåg sig en gång behöva riktigt göra klart för en av gossarna, hur obestigt onömlig han var, och det gjorde han på det sättet att han sade honom, att han var lika med som flickorna. Jag börde en gång en flicka, sedan hon blivit skolkad, tala med läraren om hur glädjefyllt hela hennes skoldag varit. Han hon arbetat med sina uppgifter och hur väl hon redogjort för sina läxor, hade hon aldrig fått höra annat än att hon var flicka, och därför dugde inte hennes arbete till något. Anna för en månad sedan anförde mig en lärarinna — det var verkligen en lärarinna — att det var mycket tillgäns att läsa med gossar än med flickor, ty "flickorna voro så konstiga".

Septembersky

Kom till rutan, lyfta haken,
Äppna fästret helt mot dögen.
Se, i fjärran över taken
En av blågrå strimma drogen,
Det är skogen.

Kan du dögen? Har du strömt
marquardt vildmarkens
tidig var, när gänsen var
in sin företa ton för vären.

Sommars gull. En fjärlig lök
tytt och trögert mitt öra.
Sipporna på andra flocken,
Någon fick jag aldrig höra.

När går månen med sin stjärna
låt en gå och gull i kveppet
över parken där det första
gula lövet löste greppet.
Elsa Dahlén.

som föremåde på ett mystiskt vis djup medkänsla med en inneros öberördhet?

De hade ingen kväckariform och ingen ytterre anlagd uniformitet i sitt eller tal och under mycket olika slags människor, gamla och unga, bildade och mindre bildade. Men det fanns något visst, som gjorde, att man alltid kände igen dem, långt innan man sett Quaker star på deras arm.

Arbetet var icke strikt uppdelat efter kön. Stundom ledides en grupp av en kvinna, stundom av en man. Yngre män kunde arbeta under ledning av äldre kvinnor och tvärtom, det ordnades allt efter individernas lämplighet. Jag har aldrig nämnts sett ett på naturligt och vackert samarbete, som bländat dem.

Det finns en annan bok om kväckarna fröskred under och efter kriget, som bör läsas som komplement till denna. Den handlar om de erfarenheter, som deras krigstjänstvägrare gjorde och det vittnesbörd de buro i fångelserna.

Men den boken kräver en särskild förundlade eller orvade, människor, artikel.

Extra inkomst — hemarbete
genom att hemmen utföra stickorlesten för egen eller vår rikning på ett patenterade stickstämman ARE — specialmodell — K. F. hällager. Levereras till svenska ständiga institutioner.
Overbetala icke stickstämman med korta nålar så du kan erbjuda en bättre och billigare, mindre Are-Stickstämman till endast kr. 125,- vilken har kompl. med randappar för stickning. Nyhet Are Stickstämman. Numera världsbekant och mest såld av alla. Tillsammans med klockan. Tillsammans med klockan.
NORDISKA TEXTILINDUSTRIFABRIKET
Vagnaregatan 15-17, STOCKHOLM.

SÖDERMANLANDS
ENSKILDA
BANK
Kassafack
Solidarisk Bank. Grundad 1867.

Agnes Ekholm
Sångskola
Stockholm, Grevturegatan 76 B, n. h.
Mottagningstid: Torsdagar kl. 5-6 e. m. Tel. Norr 188 23.
Medlärare: Min mångårigt elev EINAR SIEBKÖ, vilken studerat i pedagogiskt syfte och under min ledning praktiserat i flera år.
Inlyst av August Ifjert, l. d. professor vid konservatorium i Wien och Dresden.
Dresden 7 juli 1910.
Från Professor Ekholm av Stockholm har verksamma Male längre Zeit under minnig Leaning Gesangsstudien betrieben. Sie ist in praktischer und in theoretischer Richtung mit meiner Unterrichtsmethode vertraut, und empfiehl ich sie als Lehrerin aus höchster.
AUGUST IFJERT.
Prospekt på begäran.
K. A. Professor.

Vid köp och försäljning av kläder
vinl Edor till
Klammings Antikvariat
Malmibildningsgatan 26, Stockholm
Tel. 10 26. Novr 07 26

Prima helfet ost,
lagrad, med återvärd 1,90 pr kg vid
Gripensberg gård.
Gripensberg.

SVENSKA PIANOFABRIKEN
Hälsingegatan 11, Stockholm
Tel. Söder 20 28.
Förstklassiga pianon i olika träslag.
Erkända av våra främsta musiker.
Billiga priser.
Reparatörer o. sömmningar uti billigt.

Det bästa skåpsett och kaffin
lärt till 100 kr!
Majas Hemageri
Bergsgatan 14, Stockholm
Tel. Kungsh. 14 08
Grahamsbakery o. Waffler
10 pr. påkr. bildning.

Fru Emma Holmin
Manicure, Förfärdigande, Frisöreri,
betsandlas. Hygienisk ansikts-
behandling med Massage, Elektricitet,
Vindera smälter och Vitaretor.
Grosser nr. 12, till skola.
Läraregatan 2. Tel. Norr 218 82

Fru Emil Bäcklin
GLASMÄSTERI
och RAMAFFÄR
I AD. FREDRIKSTORIG I
STOCKHOLM
Gott arbete!
Billigaste priser.
Telefoner: 554, 318 21 & 237 21

**Medicinsk och Elektrisk
Hår- och Ansiktsbehandling**
Eriert, av förtro, bruna flickor, åter-
kommer med vildlösa strålar. Gen. hälsing-
läst med elektriskbehandling. Man-
ska. Pedicure för damer och barn.
HILDA JONSON
Gåtgatan 12 Tel. S. 332 90 Stockholm.

**En gedigen
boksamling**
— utan kämbar kostnad —
kan mer förfärla sig. Verk av de
främsta in- och utländska författarna.
Svnerligen lämpligt för studenter.
Tillskriv
Red. Gösta Lindberg,
Centralgatan 111 — Gädd.

Vid opasslighet
och särskilt dagen efter är det väl-
görande och upprättande att
dricka ett glas **Fruchtluft-Samarin**,
det utrensar osunda och skadliga
smitningar från kroppen och upprätt-
ar frisk blodet, det ger välmående
och vigör. Pris pr fl. kr.
2,50. Säljes i apotek samt hos
drog- och färghandlare m. fl.
Cederströms Tekn. Fabrik — Stockholm

**FÖRSÄKRING
SKANKER
TRYGGHET**
**FOLKET
Livförsäkring**
SAMARBETE
Brand-Övlycks-
falls-Saranti-
Bil-försäkring

Kooperationens Försäkrings-Anstalter
Kungsgatan 5 - Stockholm